

Република Србија
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
26 ПЗ број 221/21
Дана 11.05.2022. године
Ул.Савска број 17а
Београд

АДВОКАТ
ОЛЕНИК М. АЛЕКСАНДАР
ПРИМЉЕНО
ДАТУМ: 01-07-2022

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, судија Велибор Баровић, судија појединац, у правној ствари тужиоца "Иницијатива младих за људска права" са седиштем у Београду, ул. Џорџа Вашингтона бр. 26/III/16, МБ: 17516639, ПИБ: 103127138, кога заступа пуномоћник адвокат Александар Оленик из Београда, ул. Кнеза Милоша бр. 57/5, против туженог Драгана Ј. Вучићевића из Београда, ул. [REDACTED], ЛМБГ: [REDACTED] кога заступа пуномоћник адвокат Борис Богдановић из Београда, ул. Сремска бр. 9, ради утврђења повреде забране говора мржње објављивањем информација, вредност предмета спора 10.000,00 динара, након одржане главне и јавне расправе, дана 11.05.2022. године, донео је:

ПРЕСУДУ

I УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца, "Иницијатива младих за људска права" са седиштем у Београду, **па се утврђује** да је објављивањем информација у издању дневног листа "Независне дневне новине Информер" од 31.01.2017. године, и то на насловној страни, текстом под називом "Свињарија странци јој дали чак 1.004.237 евра да прави хаос широм Србије!" са три фотографије законског заступника тужиоца изнад којих је написано "ево колико пара је добила Анита Митић", док је преко фотографије написано: "Објављујемо ко плаћа сорошовско-шиптарску Иницијативу младих да заводи фашистички терор у нашој земљи", као и текстом на 4. и 5. страни са насловом "Узела 1.004.237 евра да прави хаос у Србији!" са три фотографије законског заступника тужиоца изнад којих је написано "откривамо колико су пара добили Анита Митић и њени фашисти", док је преко фотографије законског заступника тужиоца написано: "Признала да је плаћена да ради против Србије" и у тексту у коме се наводи: "Ове силне паре Иницијатива је добила да би правила хаос у Србији и спроводила најцрњи фашистички терор...", **повређено право на забрану говора мржње.**

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени, да објави увод и изреку ове пресуде о свом трошку, без коменатара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју новина, од дана када је пресуда постала правоснажна.

III ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца преко досуђеног у ставу II изреке пресуде, до захтева којим је тражио да се обавезе тужени да ову пресуду објави у целости, о свом трошку, без коменатара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју новина, од дана када је пресуда постала правоснажна.

IV ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати на име трошкова парничног поступка износ од 108.100,00 динара. у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Тужилац је 22.02.2017. године поднео тужбу против туженог, ради утврђења повреде забране говора мржње објављивањем информације. У издању дневног листа "Независне дневне новине Информер" од 31.01.2017. године, на насловној страни налази се текст под називом "Свињарија странци јој дали чак 1.004.237 € да прави хаос широм Србије" са три фотографије законског заступника тужиоца изнад којих је написано „ево колико пара је добила Анита Митић“, док је преко њених фотографија написано: "Објављујемо ко плаћа сорошевско-шиптарску Иницијативу младих да заводи фашистички терор у нашој земљи". На 4. и 5. страни дневног листа "Независне дневне новине Информер" од 31.01.2017. године, се налази наслов "Узела 1.004.237€ да прави хаос у Србији!" са три фотографије законског заступника тужиоца изнад којих је написано откривамо колико су пара добили Анита Митић и њени фашисти", док је преко фотографија законског заступника тужиоца написано: "Признала да је плаћена да ради против Србије". У тексту се наводи: "Ове силне паре Иницијатива је добила да би правила хаос у Србији и спроводила најцрњи фашистички терор..." Поред тога што горњи наслови, а и сам текст представљају пример говора мржње, наводећи да је законски заступник тужиоца примила велики новац, тужени намерно доводи читаоце у заблуду јер је новац који се помиње уплаћен правном лицу тј. удружењу грађана а не законском заступнику тужиоца. Из текста је видљиво да је тужени свестан ове чињенице, али оваквим лажним насловима намерно доводи читаоце у заблуду. Тужбени захтев заснива на одредбама чл. 5, 9, 14, 75, 101 и 102 Закона о јавном информисању и медијима. Делатност тужиоца је дефинисана његовим Статутом, где се чланом 1. одређује да је удружење "Иницијатива младих за људска права" удружење грађана чија је мисија промовисање универзалних људских права међу грађанима/кама југоистичне европе. Док се у члану 3. став 1. тачка 2. одређује да је циљ тужиоца изградња друштвеног система вредности заснованог на принципима људских права и демократије. Објављивање ових информација, али и информција из ранијих текстова туженог је одмах имало и директну последицу у виду новог насиља према тужиоцу. Ако се ближе погледају поруке мржње, одмах се уочава да на њима пише: "За шаку сорошевског новца продали су отаџбину, мајку и оца", из чега је видљиво да су у овим порукама мржње директно употребљени делови текстова тј. говора мржње објављених од стране туженог. Шесторица младића који су извршили овај напад били су под директним утицајем објављеног говора мржње туженог. На основу извршеног напад, са сигурношћу се може закључити да је објављивањем овог текста тј. говора мржње, дошло до директног угрожавања безбедности свих чланова удружења грађана "Иницијатива младих за људска права" односно тужиоца. Информације које су прецизно наведене у издању дневног листа "Независне дневне новине Информер" од 31.01.2017. године, са насловне стране и текста на 4. и 5. страни су идеје, мишљења и информацијама, којима се подстиче дискриминација, мржња и насиље против лица или групе лица. У поднеску од 16.05.2017. године је навео да је обављивање предметних информација, а посебно навода да тужилац представља фашистичку организацију, да заводи фашистички терор у нашој земљи, да је плаћен да ради против Србије и да прави хаос широм Србије, а што се односи и на све чланове удружења, представља класичан пример говора мржње који је одмах имао директну

последницу у виду новог насиља према тужиоцу као организацији, али и према свим члановима. Овај напад, као директна последица објављеног говора мржње десио се 27.01.2017. године око 18,00 часова, када су шесторица младића излепили поруке мржње на улазним вратима при седишту тужиоца. Пре предметног текста, али и после његовог објављивања, тужени је написао и објавио више текстова са сличном садржином где тужиоца и све његове чланове назива фашистима, тако да је напад производ ових текстова. Тужилац је као правно лице ограничено заступљен у медијском простору. Тужилац као удружење, али и сви чланови овог удружења се боре против фашизма и за промоцију људских права. На рочишту одржаном 17.12.2019. године је навео да Анита Митић више није законски заступник тужиоца. Предложио је да суд усвоји тужбени захтев. Трошкове поступка је тражио и определио.

Тужени је оспорио тужбу и тужбени захтев у целости. Истиче приговор **неуредности** тужбе, из разлога што јој недостају одлучне чињенице и докази за одређене тврдње садржане у реферату тужбе. Тужби недостају било какви докази за чињеничне тврдње (изнете у реферату тужбе, на стр. 2, други пасус) о томе да „тужени намерно доводи читаоце у заблуду јер је новац који се помиње уплаћен правном лицу тј. удружењу грађана а не законском заступнику тужиоца“. Исто тако, тужби недостају докази за чињеничне тврдње (изнете у реферату тужбе, на стр. 3, други пасус) о томе да је „објављивање предметних информација, али и информација из ранијих текстова, односно класичног примера говора мржње, имало и директну последицу у виду новог насиља према тужиоцу а због њиховог промовисања универзалних људских права“. Овде није јасно о ком нападу се ради, а нарочито није јасно како је могуће да је насиље или напад извршен према тужиоцу који је правно лице. У вези наведеног, тужилац не нуди никакве доказе о наводно извршеном нападу, а достављене фотографије не доказују да се "напад" и догодио, пре свега имајући у виду чињеницу да се са истих фотографија види да је "напад" извршен 27.01.2017. године а овде спорни текст је објављен 31.01.2017. године, тако да остаје мистерија утицаја овог текста на напад који се догодио неколико дана раније. Осим тога, са достављених фотографија се не види ни ко је излепио плакате, ни када се то десило, ни какве то везе може да има са правним лицем, дакле како се то напада правно лице и како овај "наводно" извршени напад има неке везе са спорним текстом, који је уследио неколико дана након овог догађаја. Нејасна је тврдња тужбе (изнета у реферату тужбе, на стр.3, пети пасус) да "је објављивањем предметног текста дошло до директног угрожавања безбедности свих чланова удружења грађана "Иницијатива младих за људска права" односно тужиоца". Опет се поставља питање како је то "угрожена безбедост правног лица". То значи да тужба не садржи све законом прописане елементе из чл. 192. ст. 1. у вези са чл. 98. Закона о парничном поступку. Разлози неоснованости тужбеног захтева су следећи. Тужилац је правно лице - удружење грађана под именом "Иницијатива младих за људска права", које има честа јавна иступања и врло активно ангажовање у оквиру спровођења своје мисије, па је по закону и дужно да са појачаним степеном толеранције трпи јавно изношење критичких мишљења о свом деловању, па и финансирању активности. Чланак који тужба сматра спорним бави се појавама, догађајима и личностима о којима јавност несумњиво има оправдан интерес да зна. Није тачно да су у спорном тексту објављене информације којима се подстиче дискриминација, мржња и насиље против лица или групе лица. У тексту од 31.01.2017. године објављена су сазнања до којих су новинари "Информера" дошли из поузданих новинарских извора, али и директно од законског заступника овде тужиоца. Аутор текста се послужио одређеним стилским фигурама, на начин који је већ стандардно присутан у српском новинарству. Из свих ових разлога, јасно је да спорним текстом није повређено право на забрану говора мржње. При томе, поједине одлучне чињенице нису спорне. Није спорно да је тужилац правно лице - удружења грађана под називом "Иницијатива младих за људска права". Није спорно да је тужени главни и одговорни уредник дневног листа

„Независне дневне новине Информер“, односно главни уредник, а по чл. 48. ст. 2. Закона о јавном информисању и медијима главни уредник медија има својство одговорног уредника тог медија. Није спорно да је у дневном листу „Независне дневне новине Информер“ и то у броју 1450 од 31.01.2017. године објављен чланак који тужба сматра спорним. Међутим, потпуно је погрешна односно нетачна основна теза тужбе о томе да су у том чланку садржане информације којима се подстиче дискриминација, мржња и насиље против лица или групе лица. Тужилац чак и не тврди су објављене информације неистините, већ их и потврђује на једном месту у реферату тужбе (стр.2, други пасус). Тужилац има јавно учешће у оквиру спровођења своје мисије, због чега је под будним оком јавности, те тако су све активности добиле јавни карактер, што значи да је у спорном тексту у питању информација о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, у смислу чл. 5. ст. 1. Закона о јавном информисању и медијима. У тексту од 31.01.2017. године објављене су информације које су претходно јавно изнете од стране законског заступника тужиоца у емисији „ТВ дебата“ на ТВ Пинк-у Аните Митић, а које се односе на финансирање активности овде тужиоца, односно овог удружења грађана, што тужилац у тужби не спори и чак потврђује ову тврдњу на стр.2. у другом пасусу. Текст се односи и на догађај из Бешке који је неспорно узнемирио тамошњу „локалну јавност“, а и шире, а до којих су новинари „Информера“ дошли из поузданих извора, а и директно, од учесника трибине која је у том граду одржана 17.01.2017. године. У тексту је објављена је у потпуности изјава једног од учесника горе поменуте трибине, Веселина Шљиванчанина, чији су говор на трибини прекинули активисти тужиоца - удружења грађана, и тако направили инцидент. Тужени је, негујући себи својствени стил писања, у предметном тексту употребио хиперболу и неке друге стилске фигуре, што несумњиво представља легитиман начин новинарског рада, нарочито ако се има у виду да су се термини које су тужени употребили у својој текстовима скоро одомаћили у домаћој јавности. Није тачно да су у тексту објављене информације којима се подстиче дискриминација, мржња и насиље против лица или групе лица. Шта више, потпуно је неоснована и малициозна тврдња тужбе да је директна последица објављеног текста наводни напад који се догодио 27.01.2017. године, дакле неколико дана пре објављивања овде спорног текста, и то тако „што су шесторица младића излепили поруке мржње на улазним вратима“ овог удружења грађана. Нетачно је да спорни текст представља говор мржње, јер у објављеном тексту тужени ниједном речју не позивају на насиље, нападе, мржње или било шта слично према овом удружењу грађана. Објављени текст није усмерен ни на подстицање истих. У вези напред наведеног, тужилац не нуди никакво објашњење којој категорији „угрожених лица или групе лица“ из горе наведене законске формулације припада. Због ког конкретно разлога би требало претпоставити да су новинари „Информера“, а нису, подстицали дискриминацију, мржњу или насиље и то објављивањем информација које тужба не спори. С обзиром на то да нису испуњени услови из чл.75. Закона о јавном информисању и медијима, и то како они који се тичу својства тужиоца, тако и они који се тичу наводног подстицања у медијима мржње, дискриминације или насиља, али и они који се тичу (не)постојања напада на тужиоца, тужбени захтев је у потпуности неоснован. Тужени није није прекршио закон, већ су је пренео информације до којих су новинари дошли и то из поузданих извора, затим из изјаве законског заступника тужиоца дате на телевизији, као и учесника трибине која је претходила овом тексту, а при том је реч о теми о којој постоји велико интересовање јавности, имајући у виду горе поменуто јавно иступање овде тужиоца, а и саму природу и циљеве рада поменуте Иницијативе. Чл. 49. Закона о јавном информисању и медијима гарантује право новинара на објављивање тврдњи и изношење ставова и мишљења, и та законска одредба је императивног карактера, па важи и за туженог. По нашој судској пракси, а и према пракси Европског суда за људска права у Стразбуру, новинари нису дужни да утврђују истинитост чињеница на исти начин као и судови државни органи, а слобода изражавања подразумева и прибегавање претеривању и провокацији. Оваквом тужбом тужилац настоји да ограничи слободу медија зајемчену одредбом чл. 50. Устава Републике Србије, односно слободу

јавног информисања из чл. 4. важећег Закона о јавном информисању и медијима. Предложио је да суд одбије тужбени захтев. Трошкове поступка је тражио и определио.

Виши суд у Београду донео је дана 21.01.2021. године пресуду ПЗ бр.91/17 којом је у ставу првом изреке пресуде одбијен тужбени захтев тужиоца, "Иницијатива младих за људска права" са седиштем у Београду, којим је тражено да суд **утврди** да је објављивањем информација у издању дневног листа "Независне дневне новине Информер" од 31.01.2017. године, и то на насловној страни, текстом под називом "Свињарија странци јој дали чак 1.004.237 евра да прави хаос широм Србије!" са три фотографије законског заступника тужиоца изнад којих је написано "ево колико пара је добила Анита Митић", док је преко фотографије написано: "Објављујемо ко плаћа сорошовско-шиптарску Иницијативу младих да заводи фашистички терор у нашој земљи", као и текстом на 4. и 5. страни са насловом "Узела 1.004.237 евра да прави хаос у Србији!" са три фотографије законског заступника тужиоца изнад којих је написано "откривамо колико су пара добили Анита Митић и њени фашисти", док је преко фотографије законског заступника тужиоца написано: "Признала да је плаћена да ради против Србије" и у тексту у коме се наводи: "Ове силне паре Иницијатива је добила да би правила хаос у Србији и спроводила најцрњи фашистички терор...", повређено право на забрану говора мржње. Ставом другим изреке пресуде одбијен је захтев тужиоца, "Иницијатива младих за људска права" са седиштем у Београду, да тужени Драган Вучићевић из Београда, ову пресуду објави без коменатара и без одлагања, о свом трошку, најкасније у другом наредном броју новина "Информер" од правноснажности ове пресуде. Ставом трећим изреке пресуде одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка, док је ставом четвртим изреке пресуде обавезан тужилац да туженом исплати на име трошкова парничног поступка износ од 56.450,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Одлучујући о жалби тужиоца Апелациони суд у Београду донео је решење Гж3 бр.120/21 дана 08.04.2021. године којим је укинута пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 91/17 од 21.01.2021. године и предмет враћен суду на поновно суђење.

У одговору на тужбу учинљено је неспорним да је тужени главни и одговорни уредник дневног листа „Независне дневне новине Информер" и да је у дневном листу „Независне дневне новине Информер" у броју 1450 од 31.01.2017.године објављен спорни чланак.

Одлучујући у поновном поступку суд је извео све потребне доказе, ценио их сходно члану 8 ЗПП и утврдио следеће чињенично стање:

Увидом у фотокопију насловне стране дневних новина "Информер" бр. 1450 од 31.01.2017. године, суд је утврдио да су на средини стране објављене три фотографије законског заступника тужиоца Аните Митић изнад којих пише: "Ево колико пара је добила Анита Митић". Преко фотографија пише: "Објављујемо ко плаћа сорошевско-шиптарску Иницијативу младих да заводи фашистички терор у нашој земљи". Испод фотографија великим словима наведен је наслов под називом: "Свињарија" - "Странци јој дали чак 1.004.237 евра да прави хаос широм Србије!".

Увидом у фотокопију чланка објављеног на 4-5 страни дневних новина „Информер“ бр. 1450 од 31.01.2017. године, утврђено је да су између надналова "Откривамо колико су пара добили Анита Митић и њени фашисти" и наслова "Узела 1.004.237€ да прави хаос у Србији!", објављене три фотографије законског заступника тужиоца Аните Митић преко

којих пише: "Признала да је плаћена да ради против Србије". У оквиру објављеног текста пише: "Иницијатива младих за људска права, сорошевско-шиптарска организација коју предводи Анита Митић, од почетка 2014. до јануара 2017. године добила је од западних влада, амбасада, фондација и институција чак 1.004.237 евра, показује документација до које смо дошли. Ове силне паре Иницијатива је добила да би правила хаос у Србији и спроводила најцрњи фашистички терор какав је виђен недавно у Бешкој када су активисти ове организације упали на скуп СНС на коме је говорио пуковник Веселин Шљиванчанин и прекинули га притом присутнима псујући мајку српску!?" Даље се у тексту наводи: "Анита Митић, шефица Иницијативе младих, прексиноћ је у емисији "ТВ дебата" на Пинку притиснута доказима које је износио наш главни уредник Драган Ј. Вучићевић признала да добија милионске донације са Запада. Она је, међутим, одбила да каже колико је укупно пара у последње три године добила од странаца. Информер због тога објављује списак свих НАТО-ЕУ донација које су уплаћене на рачун ове неофашистичке организације. Према документацији коју поседујемо, Иницијатива младих је велики новац добијала од америчке фондације НЕД, Амбасаде Велике Британије, Маршаловог фонда, али и директно од Европске уније." На десној страни објављена је табела донација под називом: "Ко све плаћа фашисте из Иницијативе младих" на којој су приказани датуми уплата, износи и од стране кога су уплаћени. Наведено је да све уплате заједно износе 1.004.237 евра.

Читањем Статута Иницијативе младих за људска права од 14.09.2016. године, суд је утврдио да је у члану 1 наведено: "Удружење "Иницијатива младих за људска права" је удружење грађана чија је мисија промовисање универзалних људских права међу грађанима/кама југоисточне Европе. Члан 3 став 1 тачка 2 прописује да је један од циљева Иницијативе изградња друштвеног система вредности заснованог на принципима људских права и демократије." У члану 4 став 1 је наведено да се назив удружења у регистар уписује и у преводу на енглески и албански језик. У ставу 3 је наведен назив удружења на албанском језику.

Из извода који је добијен претрагом Агенције за привредне регистре-Претрага удружења-Пословни подаци, утврђено је да је као законски заступник удружења "Иницијатива младих за људска права" наведена Анита Митић.

Изведене писмене доказе суд је прихватио као истините и неспорне.

Суд је саслушао туженог Драгана Ј. Вучићевића на рочишту одржаном 13.10.2020. године који је изјавио: Пре свега истичем да су наводи из тужбе потпуно неосновани, да предметни текст садржи информације које су истините. Сама Анита Митић је у емисији која се емитовала на телевизији "Пинк" изјавила да су тачне информације. Ја сам иначе био учесник те емисије и у којој је Анита Митић рекла да су истинити наводи о финансирању који су објављени у спорном тексту. Ја не могу да откривам наше изворе информација и на који начин смо до истих дошли. О наводима из спорног текста да Анита Митић "прави хаос широм Србије" се изјашњавам тако што истичем да се неко време пре објављивања спорног текста десио упад чланова Иницијативе младих за људска права на трибини Спрске напредне стране у Бешкој где је прекинут говор Веселина Шљиванчанина, те да нису дозволили да се трибина одржи јер се радило о лицу које им није по вољи и да је то заправо једна од одлика фашизма, односно да се спречи изношење ставова који нису у складу са фашистичком идеологијом. И још једном истичем да ничег спорног нема у предметном тексту."

Суд је саслушао сведока Милана Добромировића на рочишту одржаном 21.01.2021. године који је изјавио: "Да познат ми је тај текст, ја сам тада био и даље сам уредник политичке рубрике код туженог и мој задатак је да прегледам сваки текст који ће бити објављен, тако је било и овај пут, текст је написан на основу списка организација које смо ми прибавили и које

су финансирале "Иницијативу младих за људска права". Напомињем да је и вече пре објављивања спорног текста Анита Митић гостовала на тв Пинку у емисији где је присуствовао и Драган Вучићевић и да је и сама потврдила да је њена организација добила новац за финансирање, а што је објављено у спорном тексту сутрадан. Напомињем да је текст објавен између осталог и због чињенице да је у том периоду пре објављивања спорног текста односно активисти "Иницијативу младих за људска права" покушали да прекину трибину односно промоцију књиге Веселина Шљиванчанина и отуда у наслову спорног текста "Хаос" односно "изазивају хаос".

Исказима тужиоца и сведока суд је поверовао у делу битном за одлучивање, јер су у сагласности међу собом и суду су деловали јасно и убедљиво.

Суд је прочитао текст достављен уз тужбу под насловом "Нови напад на Иницијативу" под датумом 27.01.2017. године, са фотографијом врата на којима пише "Иницијатива младих за људска права", а на којима су залепљени папири на којима пише: "За шаку сорошовског новца продали су отаџбину мајку и оца!" у ком тексту је наведено: "Напад на Иницијативу десио се данас око 18,00 часова, шесторица младића излепили су поруке мржње на врата канцеларије Иницијативе у Београду", али исти није узео у обзир јер није потписан, нити је суд могао да утврди да ли је у питању објава у новинама или у неком другом средству информисања, као ни везу са туженим и објављеним спорним текстом. Напад се догодио 27.01.2017. године, а спорни текст је објављен 31.01.2017. године. Текст од 19.01.2017. године под насловом: "Фашисти нападају" и наднасловом "Сорошевско-шиптарски јурушници праве хаос!" достављен је након првог рочишта за главну расправу због чега суд овај доказ није узео у обзир. Све и да јесте, није могуће утврдити постојање узрочно-последичне везе између ових објава и напада. Све ово имајући у виду чињеницу да је предмет овог тужбеног захтева утврђење повреде забране говора мржње објављивањем информација у дневном листу „Информер“ бр. 1450 од 31.01.2017. године и да је тужени главни и одговорни уредник тог медија, а не лице одговорна за тај напад, због чега тај напад није релевантан за ову парницу. Из истог разлога суд сматра да ЦД са снимком напада са сигурносне камере од 27.01.2017. године, фотографије нападача са овог снимка, пресуде донете против ових нападача у кривичном поступку којима се доказује да су они већ вршили физичке нападе на удружења грађана којом приликом су нанете тешке телесне повреде члановима удружења и ЦД са снимком емисије "Инсајдер без ограничења" од 16.05.2017. године у којој емисији су нападачи дали изјаве, не може утицати на исход ове парнице.

Одредбом члана 51 став 1 Устава Републике Србије је прописано да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују.

Конвенција за заштиту људских права и основних слобода предвиђа:

- члан 8 став 1 да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке. Став 2 предвиђа да се јавне власти неће мешати у вршење овог права ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала или ради заштите права и слобода других.

- члан 10 став 1 да свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја, без мешања јавне власти и без обзира на границе. Став 2 да, пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима, ограничењима или казнама прописаним законом и неопходним у демократском друштву у интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне

безбедности, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа или права других, спречавања откривања обавештења добијених у поверењу или ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

Закон о јавном информисању и медијима предвиђа:

- члан 2 да правила о јавном информисању обезбеђују и штите изношење, примање и размену информација, идеја и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног информисања и омогућавања слободног развоја личности.

- члан 3 став 1 да се овим законом уређује начин остваривања слободе јавног информисања која посебно обухвата слободу прикупљања, објављивања и примања информација, слободу формирања и изражавања идеја и мишљења, слободу штампања и дистрибуције новина и слободу производње, пружање и објављивање аудио и аудио- визуелних медијских услуга, слободу ширења информација и идеја преко интернета и других платформи, као и слободу издавања медија и обављања делатности јавног информисања.

- члан 4 став 1 да је јавно информисање слободно и не подлеже цензури. Став 3 да се не сме угрожавати слободан проток информација путем медија, као ни уређивачка аутономија медија, а нарочито вршењем притиска, претњом, односно уценом уредника, новинара или извора информација.

- члан 5 став 1 да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације у складу са одредбама овог Закона. Став 2 да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују.

- члан 9 став 1 да су уредник и новинар дужни да с пажњом примереном околностима пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају и личности провере њено порекло, истинитост и потпуност. Став 2 да су уредник и новинар дужни да преузете информације, идеје и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, а ако су информације преузете из другог медија - да наведу и назив тог медија.

- члан 15 став 1 тачка 1 да је јавни интерес у области јавног информисања истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање свих грађана Србије.

- члан 48 став 2 да главни уредник медија има својство одговорног уредника тог медија.

- члан 75 да се се идејама, мишљењем, односно информацијама, које се објављују у медијима не сме подстицати дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, полу, због њихове сексуалне опредељености или другог личног својства, без обзира на то да ли је објављивањем учињено кривично дело.

- члан 76 да не постоји повреда забране говора мржње ако је информација из члана 75 део новинарског текста, а објављена је: 1) без намере да се подстиче на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 75, посебно ако је таква информација део објективног новинарског извештаја; 2) с намером да се критички укаже на дискриминацију, мржњу или насиље против лица из члана 75 или на појаве које представљају или могу да представљају подстицање на такво понашање.

- члан 101 да ако се објављивањем информације, односно записа повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интереси малолетника, забрана јавног излагања порнографског садржаја, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама овог закона, тужбом се може захтевати: 1) утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес; 2) пропуштање објављивања, као и забрана поновног објављивања информације, односно записа; 3) предаја записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикација и слично).

- члан 102 став 1 да право на подношење тужбе из члана 101 има лице које је лично повређено објављивањем информацијем односно записа. Став 2 да право на подношешње тужбе из става 1 има и правно лице чија делатност има за циљ заштиту људских права у случају повреде забране говора мржње и права и интереса малолетника. Став 3 ако се информација, односно запис односи на одређено лице, право лице из става 2 може поднети тужбу само уз пристанак лица на које се информација односи.

- члан 103 да се тужба из члана 101 подноси против одговорног уредника медија у коме је информација, односно запис објављен.

- члан 120 став 1 да по захтеву тужиоца у парницама по тужби из чл. 101, 112 и 119 овог закона, суд налаже одговорном уреднику да правноснажну пресуду објави без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина, односно у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна. Ставом 2 да се на објављивање пресуде из става 1 овог члана сходно примењују одредбе члана 93. став 1. и чл. 96. и 107. овог закона.

Подводећи утврђено чињенично стање под цитиране законске прописе суд је донео одлуку као у изреци са следећих разлога:

Из неспорних навода странака и изведених доказа утврђено је да су у чланку објављеном у дневном листа „Независне дневне новине Информер“, у броју 1450 од 31.01.2017. године, чији је тужени главни и одговорни уредник, на насловној страни објављене три фотографије тадашњег законског заступника тужиоца, Аните Митић, са наводима да је тужилац-Иницијатива младих за људска права сорошевско-шиптарска организација која заводи фашистички терор у нашој земљи и да је законски заступник тужиоца добила новац од странаца у износу од 1.004.237 евра да прави хаос широм Србије. На странама 4-5 истог издања такође су објављене три фотографије Аните Митић са наводима да су она и њени „фашисти“ узели 1.004.237 евра да праве хаос у Србији. У оквиру објављеног текста пише да је Иницијатива младих за људска права, сорошевско-шиптарска организација коју предводи Анита Митић, од почетка 2014. до јануара 2017. године добила од западних влада, амбасада, фондација и институција чак 1.004.237 евра и да је ове паре добила да би правила хаос у Србији и спроводила најцрњи фашистички терор какав је виђен недавно у Бешкој када су активисти ове организације упали на скуп СНС на коме је говорио пуковник Веселин Шљиванчанин и прекинули га притом присутнима псујући мајку српску. Посебан овртај у тексту је на томе да је Анита Митић, као законски заступник тужиоца, сама признала да је плаћена да ради против Србије. Наводи се да се наведени подаци у тексту поткрепљују појављивањем Аните Митић у емисији "ТВ дебата" на Пинку која је признала да добија милионске донације са Запада, али да је она одбила да каже колико је укупно пара у последње три године добила од странаца. У тексту се наводи да је, према документацији коју поседују, Иницијатива младих велики новац добијала од америчке фондације НЕД, Амбасаде Велике Британије, Маршаловог фонда и директно од Европске уније. Објављена је табела донација на којој су приказани датуми уплата, износи и од стране кога су уплаћени. Наведено је да све уплате заједно износе 1.004.237 евра. Статутом Иницијативе младих за

људска права прописано је да је то удружење грађана чија је мисија промовисање универзалних људских права међу грађанима/кама југоисточне Европе, којем је један од циљева изградња друштвеног система вредности заснованог на принципима људских права и демократије.

- Тужба је уредна и садржи све прописано одредбом члана 192 ст 1 у вези члана 98 ЗПП.
- Тужилац је активно легитимисан у овој правној ствари, према члану 102 став 1 ЗЈИМ.

Тужени је пасивно легитимисан, а што није ни оспорено у овој парници.

Пре свега, суд је анализирао насловну страну, као и текст који је предмет овог поступка, те је тумачењем како сваког употребљеног израза засебно, тако и поруке коју цео текст у целини изражава, нашао да се у истима налазе информације чије је објављивање у смислу одредбе члана 75 Закона о јавном информисању и медијима забрањено. Наиме, наводи попут наслова „Свињарија странци јој дали чак 1.004.237 евра да прави хаос широм Србије!“ и дела текста у којем је наведено "Објављујемо ко плаћа сорошовско-шиптарску Иницијативу младих да заводи фашистички терор у нашој земљи", као и текстом на 4. и 5. страни са насловом "Узела 1.004.237 евра да прави хаос у Србији!" са три фотографије законског заступника тужиоца изнад којих је написано "откривамо колико су пара добили Анита Митић и њени фашисти", док је преко фотографије законског заступника тужиоца написано: "Признала да је плаћена да ради против Србије" и у тексту у коме се наводи: "Ове силне паре Иницијатива је добила да би правила хаос у Србији и спроводила најцрњи фашистички терор...", по налажењу овог суда представљају говор мржње у смислу одредбе члана 75 Закона о јавном информисању и медијима, будући да квалификовање некога као „сорошевско-шиптарско-фашистичке организације која заводи фашистички терор у Србији" и "прави хаос у Србији" у делу нашег друштва представља разлог за мржњу, нетрпељивост, дискриминацију, па чак и насиље, због чега се ове квалификације и употребљавају у сврху дискредитације онога на кога се односе. С тим у вези, а разматрајући контекст целокупног догађаја, суд је става да је циљ наведеног текста био да се одређена група лица и то чланови Иницијативе младих за људска права дискредитује и подвргне дискриминацији, те је нашао да је тужбени захтев основан и донео одлуку као у ставу првом изреке.

Са друге стране суд је нашао да су неосновани наводи туженог да се ради о преношењу информација које су јавно изнете од стране законског заступника тужиоца у емисији „ТВ Дебата", а које се односе на финансирање активности тужиоца, будући да је за постојање говора мржње у смислу одредбе члана 75 Закона о јавном информисању значајан контекст и начин на који је одређена информација пренета. Наиме, законски заступник туженог ни током поменуте емисије нити у свом исказу датом у предметном поступку није оспорила да су основни извори прихода Иницијативе младих за људска права европски фондови, те у том смислу сама информација о добијеним средствима која је објављена у спорном тексту није неистинита. Међутим, начин на који је то учињено, односно спорни наводи свакако не представљају истинит и адекватан начин преношења информација о којима јавност има оправдани интерес да зна, посебно ако се има у виду посебна одговорност новинара у домену њиховог утицаја на јавно мњење. Према налажењу суда, неосновани су и наводи туженог да се аутор текста послужио одређеним стилским фигурама, на начин који је већ стандардно присутан у српском новинарству будући да квалификација некога као „фашистичку организацију" свакако не представља стилску фигуру, већ говор мржње. Такође, током поступка је утврђено и да напад на седиште тужиоца није последица предметног текста, будући да је исти извршен дана 27.01.2017. године, дакле неколико дана пре објављивања текста, међутим, иако није спорно да се напад десио раније, суд је става да за повреду одредбе члана 75 Закона о јавном информисању и медијима није неопходан услов да је изношење одређених информација имало за последицу вршење насиља према лицу или

групи лица која имају одређено својство. Са друге стране, из самог садржаја плаката који су наведеном приликом залепљени на улазна врата седишта Иницијативе младих за људска права, произлази да управо наводи попут „сорошевско-шиптарско-фашистичка организација“, у делу нашег друштва представља разлог за мржњу, нетрпељивост, дискриминацију, па чак и насиље.

Током поступка, тужени је истакао и да нису испуњени услови који се тичу својства тужиоца, односно да тужилац није понудио никакво објашњење којој категорији угрожених лица или групе лица припада. Међутим, тумачењем одредбе члана 75 Закона о јавном информисању и медијима, суд је нашао да листа личних својстава наведених у поменутој одредби није затворена и да оставља могућност да и друга лична својства која нису изричито наведена у закону уживају заштиту у смислу одредбе члана 75 закона. С тим у вези, суд је нашао да лично својство у конкретном случају представља припадност Иницијативе младих за људска права, која представља удружење са јасно означеним циљевима, идеологијом и критеријумима које лице треба да испуњава како би постало члан, односно да прихвата мисију, визију и циљеве и заступа исте вредности које заступа Иницијатива. Како је приоритет Иницијативе остваривање циљева као што су промовисање људских права и јасно утврђене идеологије суд је нашао да се припадност наведеном удружењу може сматрати личним својством неког лица и да као такво ужива заштиту у смислу одредбе члана 75 Закона о јавном информисању и медијима.

Када је у питању активна легитимација тужиоца, суд је имао у виду одредбу члана 102 став 2 Закона о јавном информисању и медијима из које произилази да право на подношење тужбе којом се тражи да суд утврди да је објављивањем информације повређено право има и правно лице чија делатност има за циљ заштиту људских права у случају повреде забране говора мржње, те је имајући у виду циљ и делатност тужиоца нашао да је исти активно легитимисан за подношење тужбе у овој правној ствари.

Суд је обавезао туженог, да увод и изреку ове пресуде да објави увод и изреку ове пресуде о свом трошку, без коменатара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју новина, од дана када је пресуда постала правоснажна, применом одредбе члана 120 став 1 ЗЈИМ, уз примену Закона о заштити података о личности. Тужилац је тражио објављивање правоснажне пресуде у целини њеног текста. По оцени суда објављивањем увода и изреке правоснажне пресуде о накнади штете довољно је и оправдано да читаоцима који су примили недозвољене информације пружи обавештење о повољном исходу парнице и тако отклони негативан утисак који су могли да стекну о тужиоцу. По оцени суда није неопходно да се јавности износе ставови странака и оцене суда поводом већ објављених информација, што би у случају објављивања образложења пресуде било неминовно. На тај начин би се, по оцени суда читаоци подсећали на садржину информација које су биле предмет спора. Стога је суд одбио тужбени захтев тужиоца у делу да се у штампаном издању медија објави цела пресуда, па је донео одлуку као у ставу 2. и 3. изреке пресуде.

Због свега наведеног одлучено је као у изреци пресуде

Суд је ценио и друге предложене и изведене доказе и наводе парничних странака, али их посебно не образлаже, јер нису од утицаја на другачију одлуку суда у овој правној ствари.

Одлуку о трошковима парничног поступка суд је донео применом чл. 153 и 154, у вези са чл. 163 ЗПП-а. Тужени је дужан да тужиоцу накнади потребне трошкове за вођење овог поступка и то на име састава тужбе и два образложена поднеска износ од по 6.000,00 динара, за приступ на 3 одржана рочишта износ од по 7.500,00 динара, за приступ на 6 неодржаних рочишта износ од по 4.500,00 динара, за приступ на 2 одржана рочишта износ од

по 10.500,00 динара, за састав жалбе износ од 12.000,00 динара и за судску таксу на тужбу, пресуду ПЗ бр. 91/17, жалбу и пресуду износ од по 1.900,00 динара, што укупно износи 108.100,00 динара. Висина трошкова одмерена је применом важеће Адвокатске Тарифе и Закона о судским таксама.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, преко овог суда у року од 8 дана од пријема преписа пресуде.

Судија
Велибор Баровић

